

JAARVERSLAG STICHTING DE TOEVLUCHT 2024

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van Stichting De Toevlucht over 2024. In dit beknopte verslag kijken we terug op een intensief jaar, waarin vooral de politieke veranderingen de boventoon voerden. Gelukkig hebben we met de tomeloze inzet van onze medewerkers en vrijwilligers de opvang en begeleiding van ongedocumenteerde mannen in Utrecht kunnen voortzetten. Ook zonder de gemeente Utrecht, het Leger des Heils en onze ketenpartners was dat niet gelukt.

We zijn dankbaar voor ieders inzet!

Johannes Oosterbroek

Annetoos Struik

Voorzitter

Secretaris

BEKNOPTE GESCHIEDENIS VAN TOEVLUCHT

Stichting De Toevlucht bestaat sinds december 2013 en biedt opvang en begeleiding aan ongedocumenteerde mannen in Utrecht. Sinds 2019 maakt De Toevlucht deel uit van de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV). In 2023 vierden we ons tienjarig bestaan. Dat jaar stonden we nog stil bij een decennium opvang, met de nadruk op continuïteit, doorstroom en de centrale rol van vrijwilligers. Het jaar 2024 werd echter vooral gekenmerkt door politieke en financiële onzekerheden. Na de verkiezingswinst van de PVV in november 2023 en de installatie van het kabinet-Schoof in juli 2024 werd duidelijk dat de rijkssubsidie voor de LVV per januari 2025 zou stoppen. Dat betekende alle hens aan dek om de voortgang van de opvang te kunnen garanderen.

**Voor een uitgebreidere geschiedenis zie voorgaande jaarverslagen.*

POLITIEKE VERANDERINGEN

Het politieke klimaat in Nederland is in 2024 aanzienlijk veranderd. Het besluit om de rijkssubsidie voor de LVV stop te zetten, raakt ons direct. De gevolgen voor onze gasten en onze organisatie zijn groot. Hoewel de gemeente Utrecht aangeeft vast te willen houden aan de Utrechtse aanpak, blijft de financiering onzeker. Daarnaast speelden discussies over biometrie en de strafbaarstelling van hulp aan ongedocumenteerden een grote rol.

Binnen de Utrechtse keten hebben wij samen met andere organisaties intensief overlegd om scenario's uit te werken en samen op te trekken. De Utrechtse benadering werkt, maar de druk op capaciteit en financiën neemt toe.

Ook binnen Toevlucht zelf hebben we verschillende scenario's en plannen uitgewerkt om voorbereid te zijn op een onzekere toekomst. In het najaar zijn we gestart met twee werkgroepen: een voor het uitzoeken van alternatieven voor opvang en een om een brede volksbeweging op poten te zetten. Aan de werkgroepen nemen ook vrijwilligers deel.

DE OPVANG EN ONZE GASTEN

In 2024 hebben wij onze capaciteit uitgebreid naar 24 bedden. Daarmee konden we in totaal 109 unieke gasten opvangen. Van hen stroomden er 86 door naar andere vormen van opvang: 65% binnen drie maanden, 27% binnen een half jaar en 8% binnen een jaar. Slechts één gast verbleef langer dan een jaar. Daarmee liggen de cijfers van doorstroom hoger dan in eerdere jaren en is de wachtlijst fors afgenomen (tot circa tien mannen).

We zien echter een toenemende complexiteit in de problematiek van onze gasten. Veel mannen kampen met psychische klachten, verslaving of een combinatie daarvan. Dankzij de inzet van onze verpleegkundige konden we in negen gevallen betere zorg regelen in samenwerking met ketenpartners. Tegelijkertijd moesten we vaker dan voorheen afscheid nemen van gasten door 'negatieve uitstroom' – bij gebrek aan perspectief, onvoldoende medewerking of ernstig

probleemgedrag. Dit vraagt veel van onze medewerkers en vrijwilligers en stelt onze opvang voor nieuwe uitdagingen.

ORGANISATIE EN MEDEWERKERS

Het bestuur bestond in 2024 uit de volgende personen:

- Voorzitter Johannes Oosterbroek
- Secretaris Annetoos Struik
- Penningmeester Bert Belle
- Leden Mirjam Verschoof
Jesse Varwijk

De organisatie van De Toevlucht draaide in 2024 op de inzet van vier medewerkers:

- een coördinator vrijwilligers
- een coördinator gasten
- een verpleegkundige
- een medewerker bewonersbegeleiding/activering

Voor de dagelijkse aansturing is er een leidinggevende vanuit het Leger des Heils en sinds oktober 2024 is daar een ondersteunend teamleider aan toegevoegd. Samen zorgen zij voor de dagelijkse aansturing en begeleiding van de bewoners. De verpleegkundige kijkt mee in het omgaan met lichamelijke en psychische problematiek. Daarnaast werd in 2024 de pilot 'Toevlucht Together' verder vormgegeven, waarin bewoners meer regie krijgen over hun leefplek door dagelijkse taken zelf op te pakken met steun van medewerkers en vrijwilligers. Verder zijn veel uren ook opgevangen door stagiairs en studenten die praktijkstage doen.

VRIJWILLIGERS

Vrijwilligers vormen het hart van onze opvang. In 2024 beschikten we over een gezonde poule van ruim 50 vrijwilligers, waardoor het rooster voor minimaal 95% gedekt kon worden. Dit was een duidelijke verbetering ten opzichte van eerdere jaren. De werving en binding van vrijwilligers zijn verbeterd dankzij een sterker beleid en het actief inzetten van bestaande netwerken. Zo zijn de dienstitijden aangepast en is er een duidelijker vrijwilligersprofiel opgesteld, waarin meer nadruk ligt op samenwerking met de bewoners. Ook volgden veel vrijwilligers trainingen in BHV en de-escalerend werken.

FINANCIËN

Voor meer informatie over de financiën zie het financiële jaarverslag van 2024.

HUISVESTING

De opvang is nog steeds gevestigd in de voormalige bibliotheek aan de Trumanlaan, die gedeeld wordt met Huis van Vrede. In januari 2024 zijn we uitgebreid naar 24 bedden door de vergaderzaal beneden om te bouwen tot slaapzaal. Hoewel er plannen waren voor een verdere verbouwing, is hiervan afgezien vanwege de onzekerheid rond de LVV-financiering. Met de gemeente is afgesproken dat het beschikbare bedrag kan worden doorgeschoven naar 2025 om personeel te behouden. De kosten voor verwarming bleven een punt van zorg; er zijn maatregelen genomen om energie te besparen.

SAMENWERKING IN DE KETEN

De samenwerking met ketenpartners in Utrecht is goed en vraagt voortdurend afstemming. In 2024 namen medewerkers van De Toevlucht deel aan het Aanmeldloket, werkten we nauw samen met Vluchtelingenwerk voor juridische begeleiding en onderhielden we contacten met Villa Vrede, STIL en medische partners. Door gezamenlijke inspanningen konden we voor veel gasten passende doorstroom realiseren. Ook hebben we samen met de keten nagedacht over oplossingen mochten de landelijke subsidies wegvallen.

VEILIGHEID EN INCIDENTEN

In 2024 zijn er geen grote incidenten geweest binnen de Toevlucht. Eén keer is de politie ingeschakeld om een deelnemer te verwijderen. Het snelle schakelen met politie en de goede nazorg binnen het team maakten dat dit incident beperkt bleef. Wel signaleren we een toenemende groep bewoners met verslaving en psychiatrische problematiek. Dit vraagt veel aandacht en inzet van zowel medewerkers als vrijwilligers. Samen met Jellinek wordt gewerkt aan een duidelijker beleid rond middelengebruik.

TOT SLOT

2024 was een jaar vol uitdagingen, maar ook van hoopvolle ontwikkelingen. De uitbreiding van onze capaciteit, de versterking van de vrijwilligerspoule, en de professionalisering van ons team hebben bijgedragen aan betere zorg en meer doorstroom. Tegelijkertijd maken de politieke ontwikkelingen en de toekomst van de financiering ons werk kwetsbaar. We zijn dankbaar voor de inzet van onze vrijwilligers, medewerkers en de steun van de gemeente Utrecht en ketenpartners. Met vastberadenheid en enthousiasme blijven we ons inzetten voor bed, bad, brood en begeleiding – zolang dat nodig is.